

רע"פ 4766/19 - מוחמד יחיה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 4766/19

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: מוחמד יחיה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בעפ"ת 13155-03-19 מיום 13.6.2019 שניתן על ידי כב' השופט ע' קוטון

בשם המבקש: עו"ד יונס פאיז

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט ע' קוטון) בעפ"ת 13155-03-19 מיום 13.6.2019, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחדרה (השופט א' אחטר) בפל"א 228-09-15 מיום 11.6.2018 ומיום 5.2.2019 בהתאמה.
2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו שורה ארוכה של עבירות בגין מעורבותו בתאונת דרכים במהלכה נהג ברכבו בהיותו בגילופין וללא רישיון נהיגה וביטוח בתוקף.
3. על פי המפורט בכתב האישום, ביום 30.11.2012 בשעות הלילה המבקש נהג בעודו שיכור וללא רישיון נהיגה וביטוחרכב פרטי מסוג "מיצובישי" בכביש היציאה מכפר קרע בכיוון כללי צפון מזרח או בסמוך לכך. הכביש בו

נהג המבקש דו סטרי, תקין ויבש; מזג האוויר היה נאה; ובזמן הנהיגה שררה "ראות לילה", לשון כתב האישום.

באותה עת, נהג לכיוון הכניסה לכפר קרע אדם אחר בכיוון כללי צפון מערב ברכב מסוג "פורד" (להלן: הרכב המעורב).

המבקש אשר נהג ברכבו בקלות ראש איבד את השליטה על רכבו, סטה שמאלה מנתיב נסיעתו ופגע ברכב המעורב.

כתוצאה מכך, נחבל נהג הרכב המעורב חבלות של ממש ונגרמו לו שברים בלסת התחתונה; שבר בצלע 6; קרע בטחול; ושבר בשיניים. כמו כן נגרם נזק לכלי הרכב המעורבים בתאונה.

לאחר קרות התאונה לא הגיש המבקש סיוע לנהג הרכב המעורב, לא וידא את תוצאותיה ולא מסר את פרטיו.

4. בגין מעשים אלו יוחסו למבקש עבירות של נהיגה בקלות ראש, לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); התנהגות הגורמת נזק וחבלה של ממש לאדם, לפי סעיפים 21(ב)(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה) ו-38(3) לפקודת התעבורה; סטייה מנתיב נסיעה, לפי סעיפים 40(א) לתקנות התעבורה ו-38(3) לפקודת התעבורה; נהיגה בשכרות, לפי סעיפים 62(3), 39א, 64ד(א), 64ב(א) ו-38(1) לפקודת התעבורה וסעיפים 169א, 169ב(א), 169ו(א) ו-26(2) לתקנות התעבורה; נהיגה ברכב ללא פוליסת בת-תוקף לרכב, לפי סעיפים 2(א) ו-2(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970; נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה בתוקף, לפי סעיפים 10(א) ו-38(1) לפקודת התעבורה; אי הגשת עזרה לנפגע בתאונה, לפי סעיף 144(א)(2) לתקנות התעבורה וסעיף 38(1) לפקודת התעבורה; וכן עבירה של אי מסירת פרטים לנפגע בתאונה, לפי סעיף 145(א) לתקנות התעבורה.

5. במענה לכתב האישום הודה המבקש תחילה בהימצאותו במקום התאונה, בנהיגה ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח בתוקף וכן בנזקים שנגרמו כתוצאה מהתאונה, אולם כפר בסיבות לקרות התאונה ובאחריותו לגרימתה.

לאחר שנקבע התיק לשמיעת ראיות שינה המבקש את גרסתו וכפר אף בנהיגתו ברכב בעת התאונה וממילא בכך שנהג ללא רישיון נהיגה וביטוח.

6. בית משפט השלום לתעבורה בחדרה הרשיע את המבקש לאחר שמיעת ראיות בעבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום.

נקבע כיהמשיבה הוכיחה מעל לכל ספק סביר את המיוחס למבקש בכתב האישום, וכי בעוד שעדויות המשיבה היו "אמינות, מהימנות וסדורות", הרושם שהותירה עדות המבקש לקרות התאונה הייתה של "אדם לא אמין".

7. לאחר הטיעונים לעונש הורה בית משפט השלום לתעבורה על הגשת חוות דעת הממונה על עבודות השירות (להלן: הממונה) לצורך בדיקת התאמת המבקש לריצוי עונש מאסר בפועל על דרך של עבודות שירות, תוך שצוין כי אין בבקשה לקבלת חוות הדעת כדי ללמד על העונש שייגזר עליו.

8. המבקש לא התייצב בפני הממונה במועד שנקבע לו, ומשזמן פעם נוספת קבע הממונה בחוות דעתו מיום 10.12.2018 כי מבדיקת שתן שנלקחה מהמבקש התגלו ממצאים ראשוניים כי הוא משתמש בסם מסוכן מסוג "קנביס".

9. בא-כוח המבקש ביקש מבית משפט השלום ליתן למבקש הזדמנות נוספת להתייצב בפני הממונה ולבצע בדיקות שתן חדשות ככל שיידרש, ובית המשפט נעתר לבקשה.

10. כחודש לאחר מכן, בחוות דעתו מיום 17.1.2019 קבע הממונה כי המבקש לא נמצא מתאים לריצוי עונשו בדרך של עבודות שירות מאחר שהודה כי השתמש בסמים ערב קודם לכן.

11. המבקש ביקש מבית משפט השלום לתעבורה פעם נוספת ולפנים משורת הדין להפנותו לבדיקה חוזרת אצל הממונה, אולם בקשה זו נדחתה ובית המשפט מצא לנכון לציין כי למבקש ניתנו מספר הזדמנויות להתייצב בפני הממונה אך הוא "חזר לסורו והמשיך להשתמש בסמים".

12. בגזר דינו, הדגיש בית משפט השלום לתעבורה כי למבקש מעולם לא היה רישיון נהיגה, ועמד על החומרה שבנהיגה בשיכרות ובעזיבתו את מקום התאונה מבלי שהגיש עזרה לנפגע.

משכך, ולנוכח מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם את מעשי המבקש נע בין 8 חודשי מאסר בפועל ל-20 חודשי מאסר בפועל לצד פסילה לתקופה של שנתיים, מאסר על תנאי, פסילה על תנאי וקנס.

13. בגזירת עונשו של המבקש בתוך מתחם העונש שקל בית משפט השלום לחומר את העובדה כי הורשע כשנתיים לאחר ביצוע העבירות בתיק זה בגרימת תאונה נוספת בעודו נוהג בגילופין וללא רישיון (במסגרת ת"פ 9489-08-15); את התנהלותו במהלך הדיונים, לרבות אי התייצבותו לדיונים; וכן את העובדה כי לא לקח אחריות על מעשיו.

מנגד, נשקלולקולאחלוף הזמן מאז קרות התאונה ועד להגשת כתב האישום נגד המבקש.

לנוכח זאת, השית בית המשפט על המבקש עונש של 8 חודשי מאסר בפועל; עונש של מאסר על תנאי בן 8 חודשים למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה בזמן שכרות, נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים, נהיגה בידי מי שאינו מורשה לנהיגה, או סירוב למתן בדיקה; פסילה מקבלה, נהיגה והחזקה של רישיון נהיגה לתקופה של 40 חודשים; וכן קבלה או החזקה של רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים על תנאי למשך 3 שנים, לבל

יעבור את העבירות בהן הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או השנייה לפקודת התעבורה.

14. ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה נדחה על ידי בית המשפט המחוזי בחיפה.

בית המשפט המחוזי קבע כי לא מצא מקום להתערב בפסק דינו של בית משפט השלום שכן טענות המבקש בכל הנוגע להכרעת הדין ממוקדות בממצאי עובדה ומהימנות, והעונש אשר הוטל עליו אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים.

15. כמו כן דחה בית המשפט המחוזי את בקשת המבקש להפנותו פעם נוספת לממונה על עבודות השירות מאחר שלטענתו הוא "נקי מסמים", וקבע כי ניתנו לזהזדמנויות חוזרות ונשנות להוכיח כי הוא ראוי לריצוי עונשו בדרך של עבודות שירות אך הוא לא השכיל לנצלן.

עוד צוין כי מתסקיר משלים שנערך בעניינו של המבקש עולה כי הוא סובל "מתלות בחומרים משני תודעה, סמים ואלכוהול" וכי שירות המבחן סבר כי היותו של המבקש "מאופיין בשימוש בעייתי בסמים" מהווה גורם סיכון לביצוע עבירות תעבורה בעתיד על ידו.

16. מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי, ולצידה הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע ריצוי עונש המאסר בפועל שהוטל על המבקש.

17. בקשת המבקש לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהוטל עליו הוגשה בבוקר יום א' ה-14.7.2019, כשעה בלבד לפני שעלה המבקש היה להתייצב לתחילת ריצוי עונשו, ובנסיבות אלו הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהוטל עליו עד למתן החלטה אחרת בעניינו.

18. בבקשתו למתן רשות ערעור טוען המבקש כי שגה בית המשפט המחוזי משלא אפשר לו להתייצב פעם נוספת בפני הממונה על עבודות השירות לצורך בדיקת התאמתו לריצוי עונש המאסר אשר נגזר עליו בדרך של עבודות שירות.

נטען כי מתסקיר שירות המבחן המשלים אשר הוגש לבית המשפט המחוזי עולה כי בעת האחרונה הפסיק לצרוך סמים, וכי שגה בית המשפט המחוזי משלא ייחס לכך משקל מספיק בפסק דינו.

דיון והכרעה

19. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

20. כידוע, הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תהא במקרים נדירים בהם מתעוררת שאלה משפטית

עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או במקרים בהם מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני שנגרם לו (וראו: רע"פ 3681/19 שבתאי נ' מדינת ישראל (13.6.2019)).

21. עניינו של המבקש איננו נמנה עם מקרים חריגים אלו.

בקשתו של המבקש ממוקדת כולה בשאלה האם לנוכח נסיבותיו האישיות היה ראוי להפנותו פעם נוספת להתייצבות אצל הממונה על עבודות השירות לצורך בדיקת התאמתו לריצוי עונשו בדרך של עבודות שירות.

משכך, הבקשה אינה מעוררת כל סוגיה עקרונית או מעוררת חשש לאי צדק כלשהו שנגרם למבקש, ודי בכך כדי לדחות את הבקשה.

22. אף לגופם של דברים איני סבור כי היה מקום להורות על הפנייתו של המבקש לממונה על עבודות השירות פעם נוספת.

המבקש אמנם נסמך על תסקיר שירות המבחן המשלים לעניין הפסקת השתמשותו בסמים, אך עיון בתסקיר המשלים מלמד – כפי שצוין מפורשות בפסק דינו של בית המשפט המחוזי – כי שירות המבחן דווקא התרשם שהמבקש "סובל מתלות בחומרים משני תודעה, סמים ואלכוהול", ואף ציין כגורם סיכון לביצוע עבירות תעבורה בעתיד על ידי המבקש כי הוא "מאופיין בשימוש בעייתי בסמים", לשון התסקיר.

23. זאת ועוד, נהיגה בשיכרות הפכה בשנים האחרונות ל"מכת מדינה" אשר מעמידה בסיכון את שלום הציבור ואת ביטחונו. משכך, על בית המשפט מוטלת האחריות להרחיק נהגים פורעי חוק מהכביש ולהחמיר ולנקוט ביד קשה כלפי אלו הנוהגים תחת השפעת משקאות משכרים (וראו גם: רע"פ 2669/19 חאמד נ' מדינת ישראל פסקה 12 (28.4.2019); רע"פ 861/13 פנאדקה נ' מדינת ישראל פסקה 9 (6.2.2013)).

במקרה דנן לא זו בלבד שהמבקש נהג ברכבו בעודו בגילופין וגרם לתאונה שהסתיימה בגרימת חבלה של ממש לאדם אחר – ואף הורשע פעם נוספת בגרימת תאונה בהיותו שיכור כשנתיים לאחר ביצוע העבירות במקרה דנן – אלא הוסיף חטא על פשע והתעלם מחובתו המוסרית והחוקית לסייע ולהגיש עזרה לנהג הרכב המעורב בו פגע (וראו והשוו: ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל פסקה 20 (12.1.2011)).

בנסיבות אלו, אני סבור כי עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח הוא העונש הראוי וההולם את מעשיו החמורים של המבקש.

24. לפני סיום אציין כי המבקש כאמור הגיש את בקשתו לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל אשר הוטל עליו כשעה לפני שנדרש להתחיל לרצות את מאסרו בפועל. בנסיבות אלו אין לי אלא לשוב ולהפנות לדבריה הנוכחים של השופטת (כתוארה דאז) מ' נאורברע"פ 2588/12 עבאסי נ' מדינת ישראל (29.3.2012):

"אין מקום להגשת בקשות 'בדקה התשעים', מתוך תקווה כי קוצר הזמן יהיה בו כדי להביא לעיכוב ביצוע העונש. בהקשר זה ציינתי בעבר כי 'אפילו סברתי - ואין זו דעתי - כי בקשת רשות הערעור מצריכה תגובה של המדינה, לא הייתי רואה מקום לעכב את ביצוע עונש המאסר בלא קבלת המדינה לבקשה זו. הבקשה הוגשה ברגע האחרון, ומבלי שצורפה לה תגובת המדינה. אשר על כן, לא היה מקום לעכב את הביצוע על יסוד כפי שהוגשה' [...] כדאי שפרקליטיהם של מי שצפויים למאסר יזכרו כלל זה."

25. אשר על כן, הבקשה נדחית.

26. המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל אשר הוטל עליו ביום 17.7.2019 עד השעה 11:00 בבית מעצר "קישון", או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס בטלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

ניתנה היום, י"ב בתמוז התשע"ט (15.7.2019).

שׁוֹפֵט